

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВА КОМУНИКАЦИЯ
КА ТЕДРА „КОМУНИКАЦИЯ И АУДИОВИЗУАЛНА ПРОДУКЦИЯ“**

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. дфн Иванка Василева Янкова

на дисертационен труд на тема:

**„УПРАВЛЕНИЕ НА МАСОВИТЕ ВЪЗПРИЯТИЯ,
ИДЕОЛОГИЧЕСКИ ВЯРВАНИЯ И ЦЕННОСТИ ЧРЕЗ
СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ 2010-2018 г. ”**

за присъждане на образователна и научната степен

„Доктор”

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – Убеждаваща комуникация)

Автор на дисертационния труд

Бояна Валентинова Колева

София

2020

1. Актуалност и значимост на разработения дисертационен проблем

Предложената днес на нашето внимание дисертация в обем от 262 страници, представлява сериозно и задълбочено комплексно изследване, свързано с проучване на пресечната точка между убеждаващата, визуалната комуникация и особеностите на социалните мрежи като канал за целенасочено упражняване на въздействията и влияние.

Глобализацията, непрестанно развиващите се информационни и комуникационни технологии са предпоставка за създаване на мощна среда, която да подхранва насилствения екстремизъм по света. Чрез тези фактори терористичните и радикални групи имат инструменти, чрез които да разпространяват своите послания и да намират все повече съмишленици и последователи. Глобалната мрежа позволява именно на тези групи по-лесно да се организират и да пропагандират своите идеи.

Актуалността на темата е продиктувана от факта, че в последните години все по-значимо място се отдава на визуалната комуникация и спецификите, които нейното използване предполага.

Трябва да се отбележи, че още в самото начало докторант Бояна Колева акцентира, че трудът не възприема пропагандата в типичния ѝ твърд вид, а я дефинира като по-мека и флуидна форма на налагане на идеологически вярвания.

Формирането на конкретни модели на влияние е важен фактор при изграждане на цялостна научна концепция за ролята на социалните мрежи при управлението на масовите възприятия, формирането на мирогледа и пропагандирането на ценности. Днес, интернет се е превърнал в масов инструмент за убеждаване и влияние, което от своя страна навежда на мисълта, че познатите до сега на обществеността изследвани модели са непригодни. Възникването на нови канали и несъгласуваността им с инструментариума обуславят необходимостта от представения дисертационен труд.

Защитавайки това твърдение, докторант Бояна Валентинова Колева го разглежда в своя труд като необходимост в теоретичен и практически аспект. Намирам дисертационното изследване за навременно и значимо, тъй като се фокусира върху ключовата роля на социалните мрежи при управлението на масовите възприятия, идеологически вярвания и ценности.

Структурата на дисертационния труд е подчинена на логиката на поставената цел и на системата от свързаните с нея задачи, които свидетелстват за мотивация и изследователски капацитет на докторантката. Поставената цел и широкият кръг от задачи са разработени убедително и в съответстваща на възможностите пълнота.

За постигането на целта и задачите на своя труд Бояна Колева използва цял комплекс от подходи и методи (метод на конкретните казуси, сравнителен подход, анализ на данни и контент-анализ) и обхваща актуални проблеми от областта на управление на масовите възприятия, идеологически вярвания и ценности, посредством социалните мрежи, като се ограничава във времевия диапазон от 2010 до 2018г.

2. Оценка на резултатите и приносите на дисертационния труд

Цялостната разработка на темата се отличава с очевиден приоритет на идеята да се посочат визуалните похвати за управление на масовите възприятия, идеологиите, вярванията и ценности, както и техните специфични проявления в интернет пространството и най-вече в социалните мрежи. Дисертацията разглежда процесите Арабска пролет и възхода на ИДИЛ. Представен е анализ, фокусиран върху снимков и видео материал, публикуван в социалните мрежи и медии (Facebook и YouTube) в периода на конкретен инцидент, криза или проблем. Дисертацията включва увод, три глави, заключение, библиография и приложения.

Уводът разглежда детайлно методиката на труда, очертава научния проблем, методите и структурата на дисертацията.

В първа глава „ТЕОРЕТИЧЕН СИНТЕЗ“ докторантката коректно изяснява основните понятия и предложените работни дефиниции на понятията, с които борави за целите на изследването спрямо заложената проблематика в научния труд. Състои се от три части, които очертават теоретичната рамка на изследването , с което ни представя състоянието на изследвания проблем.

Във втората глава „ЕМПИРИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ“ Бояна Колева разглежда и изследва масовите идеологически вярвания, прави исторически преглед с цел проследяване развитието на явлението търси тенденции, факти и повторяеми матрици, както и изяснява фактологията.

Представени са резултатите от контент анализа на визуалните публикации на ИДИЛ, като се очертава методическата рамка и конкретни стъпки при оформянето на бази данни. Поместени са изводите от кейс – стъди анализа, който обхваща два случая, които са едновременно съпоставими, но и различни по отношение на приложените стратегии за убеждаващо въздействие. В своето дисертационно изследване докторант Бояна Колева се спира на Арабската пролет и ИДИЛ като важни стратегически и идеологически символи.

Важен акцент във втора глава на дисертационния труд са представените от докторантката в проведения контент – анализ примери (анализ на посланията, Геопространствена карта на постовете, Темпорално разпределение на споменаванията, Цикълът на споделяне на визуални материали в социалните мрежи на Ислямска държава и др.)

В трета глава “МОДЕЛ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МАСОВИТЕ ВЪЗПРИЯТИЯ, ИДЕОЛОГИЧЕСКИ ВЯРВАНИЯ И ЦЕННОСТИ” докторантката се е фокусирала върху систематизирането на изводите от предходните глави и извеждането на модели за управление на масовите възприятия, идеологически вярвания и ценности. Очертани са три модела за управление на масовите възприятия, идеологически вярвания и ценности чрез визуално съдържание в социалните мрежи. Може да се приеме за принос съчетаването на основните характеристики и сходства между моделите в един обобщен модел за изграждане на идеологически наратив чрез визуални комуникации в социалните мрежи. Моделът залага на наличието на възприятия, стереотипи и нагласи, чието формиране е резултат от многостранно и дългосрочно въздействие на социокултурните фактори.

Уповавайки се на данните от контент – анализа и метода на конкретните случаи, докторантката идентифицира централни теми в електронните видео пропагандни материали (насилие, религия, животът Ислямска държава и други). В голяма част от изследванията, цитирани в дисертационния труд, става ясно, че ИДИЛ насочва еднакви послания към външната аудитория, но ги конструира така, че в зависимост от социокултурната референтна рамка да имат различно значение за различните групи. В своят труд докторант Колева посочва, че важната роля на социалните мрежи в арабската пролет доказва, че е изключително трудно да се контролира потокът от информация и комуникация, държавата и специализираните органи вече не могат да контролират информационния поток, който се разпростира чрез съвременните ИКТ и възможностите, които социалните мрежи предоставят и че именно социалните мрежи са символ на новото, канала за комуникация на съвременния човек.

Дисертационният труд е подходящ за основополагаща база на бъдещи научни изследвания в областта на убеждаващата комуникация, както и приложенията и в социалните мрежи.

Формулираните от авторката цел, хипотеза и задачи на дисертационното изследване категорично са постигнати, а научните и практико-приложни приноси са адекватни и отговарят на резултатите от изследването ѝ, което е плод на нейната лична мотивация, самостоятелни усилия и ангажираност при разработването на избраната тема.

3. Бележки и Препоръки

Представените публикации на дипломантката имат пряко отношение към темата и са свързани със съдържанието на дисертационния труд.

Авторефератът е оформен изцяло според изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и отразява еднозначно съдържанието на дисертационния труд.

Като пряк участник и главен експерт по корпоративни комуникации, авторката на настоящия дисертационен труд има пряк поглед върху разглежданите проблеми. Препоръчвам на докторант Бояна Колева да продължи и разшири изследванията си по тази проблематика.

4. Заключение

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на Софийски университет, което ми дава основание да предложа на членовете на научното жури да приемат предложения дисертационен труд и да гласуват за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” на Бояна Валентинова Колева.

11. 03. 2020 г.

Проф. дфн Иванка Янкова

София